Tips!

Aksjer og skatt 2013

Generell informasjon vedrørende aksjer og skatt for personlige aksjonærer.

Aksjegevinst/-tap
I utgangspunktet er gevinst ved realisasjon (herunder salg) av aksjer skattepliktig, og tap ved realisasjon av aksjer fradragsberettiget. Skatteplikt/ fradragsrett er uavhengig av hvor lenge skattyter har eid aksjene, og uavhengig av på hvilken måte skattyter har ervervet aksjene eller om de er eiet i eller utenfor næringsvirksomhet. Gevinst eller tap ved realisasjon skal beskattes med 28 prosent utover et skjermet beløp (skjermingsfradraget). Dersom skattyteren eier flere aksjer i samme selskap og kun selger noen av aksjene, anses de aksjene som er eldst å være solgt først. Man kan ikke velge en annen løsning, men det er noen unntak fra hovedregelen ved aksjer som er kjøpt samme dag, og ved flere aksjeklasser.

Aksjonæren har rett til fradrag for skjermingsfradrag dersom aksjonæren har eiet aksjen pr. 31. desember året før salget. Se retningslinjer som fremgår nedenfor. Har du solgt aksjene i løpet av 2013 vil du ikke ha krav på skjermingsfradrag for dette året. Du kan imidlertid ha til gode skjermingsfradrag fra tidligere år. Ubenyttet skjermingsfradrag fra tidligere år vil kunne redusere en skattepliktig gevinst ved salg i 2013, men kun ned til 0 i gevinst. Skjermingsfradraget i seg selv kan ikke brukes til å etablere eller eventuelt øke et tap.

Kostnader i forbindelse med realisasjon av aksjer kommer til fradrag i skattepliktig gevinst i realisasjonsåret, slik som meglerprovisjon og avgift ved omsetning av aksjer mv.

Gevinst eller tap ved realisasjon av aksjer mv. er ikke alltid forhåndsutfylt i selvangivelsen. Du må derfor selv sørge for at disse oppgis i selvangivelsen hvis nødvendig, for eksempel der skatteetaten ikke kjenner inngangsverdien. For aksjer i de fleste norske selskaper og utenlandske selskaper registrert på Oslo Børs vil du motta skjema «Aksjer og egenkapitalbevis» fra Skatteetaten (RF-1088) hvor opplysninger om salget fremkommer. Du skal kontrollere opplysningene og eventuelt overføre gevinsten til post 3.1.8 og tapet til post 3.3.8 i selvangivelsen, eller korrigere de opplysningene som allerede finnes i den forhåndsutfylte selvangivelsen. Hvis du ikke har noen endringer i skjema RF 1088 så trenger du ikke å levere dette sammen med selvangivelsen. Er opplysningene i oppgaven feil eller mangelfulle, skal oppgaven korrigeres og leveres med samme leveringsfrist som selvangivelsen.

Hvis du ikke har mottatt RF-1088, eller har solgt aksjer som ikke fremkommer på RF-1088, så må du fylle ut et eget skjema RF-1059 – «Aksjer og fondsandeler mv.». Dette vil kunne gjelde både norske og utenlandske aksjer, men i utgangspunktet vil norske aksjer fremgå i RF-1088 «Aksjer og egenkapitalbevis». For utenlandske aksjer som ikke er registrert på Oslo Børs må skjemaet RF-1059 alltid fylles ut. Hvis et norsk selskap ikke har sendt inn godkjent oppgave til skatteetatens aksjonærregister, vil ikke opplysningene komme med på RF-1088, og du må da levere RF-1059.

I skjemaet RF-1059 skal gevinst som følge av salg føres i post 3.1.10, og ved eventuelt tap skal dette føres i post 3.3.10 i selvangivelsen. Tilleggsopplysninger føres under post 5.0 på selvangivelsen.

For aksjer ervervet i 2005 eller tidligere skal aksjenes historiske kostpris opp- eller nedreguleres med RISK-beløpet for det tidsrom man har eid aksjen. Det er ikke tilknyttet RISK-beløp for utenlandske aksjer, men utenlandske aksjer vil, på lik linje som norske, gi grunnlag for skjermingsfradrag. For aksjer innenfor EØS kan det imidlertid på visse vilkår være mulig å kreve RISK-regulering ved selv å fremskaffe nødvendige opplysninger.

Ved kjøp av aksjer i flere omganger så er det som nevnt ved realisasjon som hovedregel de tidligst ervervede aksjene som anses som solgt først. Merk at dette prinsippet, som kalles for "FIFU" ("først inn, først ut"), nå også gjelder ved gavetransaksjoner. En kan med andre ord ikke selv velge å gi bort aksjer med lavest inngangsverdi, med størst potensiell skattemessig gevinst, og selge de av aksjene som har høyest inngangsverdi, med lav skattepliktig gevinst.

Merk at det er handelsdatoen som skal legges til grunn ved realisasjoner av aksjer og egenkapitalbevis ikke oppgjørsdatoen som er den dagen hvor transaksjonen registreres på VPS-kontoen. Tilsvarende skal handelsdato være avgjørende for når en kjøper skal anses som eier av aksjene etter reglene om skjerming og formuesskatt. For aksjer som er solgt rundt årsskiftet er det derfor ekstra viktig å sjekke det som rapporteres på den forhåndsutfylte selvangivelsen.

Skjermingsfradraget
Det er altså den aksjonær som har eiet aksjer pr. 31. desember 2013 som tilordnes et skjermingsfradrag for

inntektsåret 2013.

Skjermingsfradraget settes til et skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente. Skjermingsgrunnlaget beregnes pr aksje, og vil som utgangspunkt være det vederlag aksjonæren i sin tid har gitt for aksjen (anskaffelsesverdi) inkludert utgifter som har direkte sammenheng med kjøpet, for eksempel meglerutgifter. Skjermingsrenten blir fastsatt av Finansdepartementet i januar i året etter inntektsåret. For 2013 tilsvarer dette en rente på 1,1 % for personlige aksjonærer. Hvis skjermingsgrunnlaget er negativt blir skjermingsfradraget kr 0,-.

Hvis du har ubrukt skjermingsfradrag fra tidligere år skal det inngå i grunnlaget for skjermingsrente i år. Det skjermingsfradraget som deretter beregnes vil redusere en eventuell gevinst ved senere salg av aksjen tilsvarende, dersom du ikke løpende har mottatt utbytte, eller mottatt utbytte som er lavere enn beregnet skjermingsfradrag. Ved et tap ved salg av aksjen vil imidlertid opparbeidet skjermingsfradrag bortfalle. Beregnet skjermingsfradrag vil bli beregnet for aksjer som står i RF-1088, dersom inngangsverdi og anskaffelsestidspunkt er riktig.

Aksjeutbytte
Hvis du har mottatt utbytte i 2013 skal det betales skatt for den delen av utbyttet du har mottatt utover skjermingsfradraget.

Skjermingsfradraget beregnes for hver aksje eid pr 31.12. i inntektsåret, og viser hvor stort utbytte som kan mottas skattefritt. Dersom utbyttet er høyere enn skjermingsfradraget på de aktuelle aksjene, vil det overskytende bli beskattet som alminnelig inntekt (dvs. med 28 %). Dersom utbyttet er lavere enn skjermingsfradraget det enkelte år, kan resterende skjermingsfradrag fremføres på denne aksjen. Dette gjøres ved at kostprisen økes med det ubenyttede skjermingsfradraget og danner et nytt skjermingsgrunnlag det påfølgende år. Skjermingsfradrag mellom ulike aksjer/aksjeerverv kan ikke samordnes.

Har du solgt aksjene i løpet av 2013, vil du ikke ha krav på skjermingsfradrag ved beskatning av utbytte. Det er den som er eier pr 31.12 som også får tilordnet skjermingsfradraget på den aktuelle aksjen.

Det er en forutsetning for beregning av skjermingsfradraget ved aksjeutbyttet at utbyttet er lovlig utdelt etter aksjelovens regler.

Utbyttet, årets beregning av skjermingsfradrag og skattepliktig beløp vil være ferdig utfylt i RF-1088 som sendes ut fra Aksjonærregisteret for de fleste norske aksjer og utenlandske aksjer registrert på Oslo Børs. Skattepliktig utbytte som fremkommer av RF-1088 er forhåndsutfylt i selvangivelsen post 3.1.7. Hvis du gjør korrigeringer i skjema RF-1088, må skjemaet sendes til skatteetaten i tillegg til at du korrigerer i selve selvangivelsen. Har du mottatt utbytte fra et utenlandsk eller norsk selskap som ikke fremkommer på skjema RF-1088, må dette derimot rapporteres i skjema RF-1059 og sendes med selvangivelsen. Beløpet legges inn i post 3.1.7.

Formuesskatt aksjer
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler i norske og utenlandske selskaper og sammenslutninger som selskapslignes, er som hovedregel skattepliktig formue hos de eiere som etter de generelle regler er pliktig til å betale formuesskatt.
Aksjer i selskaper som er registrert i VPS (Norge) er forhåndsutfylt i selvangivelsen. Du må selv føre inn i selvangivelsen de nødvendige opplysninger om aksjer som ikke er registrert i VPS.

Verdisetting:

- Aksjenes børsverdi (100 %) pr. 1. januar i ligningsåret, omfatter alle børsnoterte aksjer (norske og utenlandske). Ved formuesbeskatningen legges i alminnelighet 100 % av kursverdien pr 1. januar i ligningsåret til grunn.
- Formuesverdien som skal benyttes ved beskatning av ikke-børsnoterte norske aksjeselskap skal som hovedregel baseres på aksjens andel av formuesverdien i selskapet ved inntektsårets begynnelse (1. januar i året forut for ligningsåret). Ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper verdsettes til 100 % av aksjenes antatte omsetningsverdi ved inntektsårets utgang. Dersom du krever det, og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi, kan i stedet 100 % av aksjenes andel av selskapets skattemessige formuesverdi pr 1. januar i inntektsåret brukes.

- Egenkapitalbevis vil ved formuesbeskatningen verdsettes til 100 % av kursverdien ved inntektsårets utgang (1. januar i ligningsåret). Er kurs på egenkapitalbevis ikke notert eller kjent fastsettes formuesverdien lik 100 % av antatt salgsverdi.
- Verdipapirfond settes til 100 % av fastsatt andelsverdi ved utgangen av inntektsåret det vil si pr 1. januar i ligningsåret.
- Obligasjons- og pengemarkedsfond (norske), norske og utenlandske, skal verdsettes til 100 % av omsetningsverdien pr 1. januar i ligningsåret.